

MÁJUS ELSEJE

TÁRSASÁG

Fáklya

A MÁJUS ELSEJE TÁRSASÁG HÍRADÓJA

XII. évfolyam 4. (49.) szám

2003. március

Társaságunk 15. születésnapjára készülünk

Gyorsan múlik az idő! Novemberben 15 éve lesz annak, hogy történészek, politológusok és a gyakorlati politikában sok tapasztalatot szerzett emberek (nem csak párttagok) nem tudták tovább tétlenül nézni azt, hogy jobboldali, sőt szélső jobboldali csoportok hogyan akarják megsemmisíteni sok millió ember országépítő munkájának eredményeit.

Ezeknek a jogosan aggódó embereknek az összefogására alakult 1988. november 11-én a Május Elseje Társaság. A Münnich Ferenc Társaság hamarosan több ezres táborra vált és szinte az egész országot behálózta. E gyors fejlődésnek a már említetten kívül más okai is voltak.

A Társaság alakulásának első perceitől fogva hazánk sorsát, *hazánk szocialista megújulását* tartotta alapvető fontosságúnak. Nem "pártokban gondolkodott", hanem mozgalomként az ország, ezen belül a dolgozó emberek érdekeit helyezte tevékenységének középpontjába. Munkamódszerének egyik pillére a demokratikus és törvényes működési forma volt.

Munkánk feltételei sokat változtak az évek során. Megváltozott tagságunk összetétele is. Sorainkból többen, a rendszer-váltás ideje alatt a baloldali pártok újjászervezésében vagy éppen alapításában találták meg helyüket. Ez volt többek között egyik oka annak is, hogy egy idő után Társaságunk név változtatásra határozta el magát. Nevet változtattunk, de eszményeinket a változó körülmények között is képviseltük. Immár 1991. évi II. Közgyűlésünk határozata alapján Május Elseje Társaság néven működünk, együtt gondolkodva és ha kell cselekedve más demokratikus és baloldali és civil szervezetekkel, mint a Marx Károly Társaság, a Haladó Erők Fóruma, a TÉT, a BET, stb., amelyeknek alapításában is résztvettünk.

A Társaság 2002. május 11-i Országos Gyűlése határozott arról, hogy Társaságunk megalakulásának 15. évfordulóját 2003. novemberében tartsuk meg, erre hívjuk meg a Társaság alapító tagjait és támogatóit. Fel kívánjuk ezt az alkalmat hasz-

Jubileumra készülünk....

A Münnich Ferenc Társaság 1988. november 11-én alakult, a Hazafias Népfront önálló tagszervezeteként.

1988 decemberében 32 tagú *Ideiglenes Intéző Bizottságunk* volt. Elnöke Kovács István, a spanyol polgárháború egykori résztvevője. Tagjai között voltak a nemzeti ellenállás egykori harcosai (MEASZ-tagok), nyugalmazott tábormokok, honvéd ezredes, jogászok (TSZ-jogász, ügyvéd), fémcsiszoló vasmunkás, gyári brigádfőnök, villanszerelő, ny. gyárigazgató, egyetemi tanárok, újságírók, gimnáziumi igazgató.

Társaságunk I. Országos Közgyűlését 1989. szeptember 2-3-án tartotta. A Mandátumvizsgáló Bizottság jelentése szerint a megválasztott 415 küldöttből a kezdéskor 304-en voltak jelen. (Irattárunkban 323 kitöltött küldött-lapot őrzünk - néhányan valószínűleg késve érkeztek...) A küldöttek 10%-a 70 év feletti, 6%-a 35 év alatti, 25 nő volt közöttük. Pártonkívüli volt 50 fő. Az adatokból kiderül, hogy a nagy többség (210 fő) eredeti foglalkozását tekintve fizikai dolgozó - közülük 97-en szereztek felsőfokú végzettséget. (Velük együtt 185 küldöttnél volt felsőfokú végzettsége.) A küldöttek többsége vidékről jött, Zala kivételével minden megyéből, legtöbben (31-en) Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből jöttek.

Birtokunkban van a Közgyűlés magánfelvétel alapján készült jegyzőkönyve. A közgyűlést Kovács István IIB-elnök nyitotta meg. Szeptember 2-án az 1. napirendi pontot tárgyaltuk. ("Az Ideiglenes Intéző Bizottság beszámolója, az alapszabály-tervezet és az állásfoglalás-tervezet feletti vita".) Ennek előterjesztői voltak: Dr. Aggod József (IIB), Berényi Ferenc (IIB), Széchy András (IIB). Mintegy 60 küldött jelentkezett hozzászólásra. Sorrendben a következők kaptak szót: Konrád Ferenc

(Győr), Dr. Szigeti József (Bp.), Vízi László (Vas megyei Demokratikus Szocializmusért Baráti Társaság), Beke József (Pécs), Dr. Ungor Tibor (Szolnok), Tóth Lajos (Budapest), Talabos Gábor (Tolna megye), Forgács Tibor (Budapest), Dr. Molnár László (Budaörs), (Hajdú-Bihar megye), Farkas Ferenc, Puja Frigyes (Budapest), Magyar János (Orosháza), Rajki Sándorné (MSZMP Politikai Bizottsága), Kovács János (Bátonyterenye), Morva József (Budapest), Andics Jenő (MSZMP KB osztályvezető), Ribánszky Róbert (Budapest), Dr. Kemény Csaba (Baloldali Alternatíva Egyesülés), Vékony Ferenc (Budapest), Mucsi Bálint (Kalocsa), Rausch Lajos (Budapest), Siklós András (Budapest), Fodor Pál (Budapest), Jánosi Ferenc (Budapest), Dr. Bognár Péter (Budapest), Botos Péter (Budapest), Szekeres József (Budapest).

Szeptember 3-án az Alapszabály-tervezet és a testületek megválasztása volt napirenden. Előterjesztők voltak: Dr. Halász György, illetve Fülep Endre. Többen hozzászóltak az előző napon szereplők közül is. Rajtuk kívül szót kaptak: Tóth József (Borsod m.), Dr. Morva Tamás (Budapest), Mihalik György (Mezőberény), Földesi Sándor (Berettyóújfalu), Vas István (Borsod m.), Dr. Fórizs József (Budapest), Pataki Mihály (Budapest), Koncz Ernő (Borsod m.), Bebesi Béla (Budapest), Dunavölgyi Mihály (Budapest), Gris István (Gödöllő). Néhány felszólaló nevét a jegyzőkönyv vezető a magánfelvétel alapján nem tudta megállapítani. Így hozzászólásuk név nélkül szerepel.

Választmányt és Elnökséget választottunk. Tiszteletbeli elnök Kovács István, elnök Dr. Aggod József, országos titkár Berényi Ferenc lett.

nálni arra is, hogy régi barátainkat tájékoztassuk a Társaság életéről és tervezett, további munkánkról.

Szeretnénk, ha ez alkalommal minél többen együtt lehetnének. Ehhez sokat segíthetsz, ha megírod az általad ismert alapító tagjaink mai postacímét. Számítok más javaslatokra is! Lakástelefonom: 36/1/208-40-93

Berényi Ferenc
tisztelt elnök

A Nemzetközi Nőnap alkalmából köszöntjük asszonyainkat, leányainkat!

A világ dolgozó női nemzetközi szolidaritásának eszméje először 1907-ben vetődött fel, majd **Clara Zetkin javaslatára 1910-ben a koppenhágai nemzetközi nőkonferencia a munkás, értelmiségi és parasztnők követeléseitől való harc és tüntetés napjává nyilvánította.**

Május Elseje Társaság
Budapest, 1023. Zsigmond tér 8.

Nyilatkozat

A Május Elseje Társaság alakulása óta következetesen elítél a társadalmi-politikai ellentétek kiélezésére irányuló - az emberek hétköznapi életét megkeserítő és fenyegető - mindenféle kísérletet. Ez alapján jelentjük ki a következőket:

1./ Elítéljük a *terrorista fenyegetés* minden formáját - induljon az ki egyénektől, diktátoroktól, államoktól vagy nemzetközi szervezetektől. Ebben a szellemben csatlakoztunk az Irak elleni háborús készülődést elítélő civil szervezetekhez. A háborús hisztéria éllovasáival szemben mi az ENSZ, a Pápa, illetve az Európai Unió mérsékletre intő állásfoglalásaival rokon-szenvüzünk.

2./ Nem értjük, hogy miért nem szereznek érvényt hazánkban a békeszerződés náci propagandát tiltó rendelkezéseinek. Nem tudjuk elfogadni, hogy azonos indokokkal lépjenek fel a világháború *kirobantóit dicsőítők* és a *háború ellen tiltakozók* rendezvényei ellen!

3./ A politikai elitet - ha érdekeik úgy kívánják - előszeretettel hivatkoznak a német példára. Nem értjük, hogy itthon miért engednek teret a történelmi tények (így a holokauszt) tagadásának. A Nobel-díj feletti nemzeti büszkeségünket is sértik a hőmezővársárhelyi könyvtrombolók cselekedetei. Felháborít bennünket, hogy Magyarországon azokat lehet bíróság elé citálni, akik a történelmi igazság érdekében lépnek fel.

Budapest, 2003. február 8.

A Május Elseje Társaság
Országos Intéző Bizottsága

Társaságunk a nemzeti megbékélésről:

Berényi Ferenc, Társaságunk akkori ügyvezető titkára 1989. június 9-i dátummal - a Társaság Ideiglenes Intézőbizottsága nevében - levelet intézett a Népszabadság szerkesztőségéhez, kérve, hogy "az alábbi nyilatkozatot a Népszabadság... június 10-i számában - az ügy fontosságának megfelelően - kiemelten megjelentetni szíveskedjenek: *Minden felelős politikai tényező a nemzeti megbékélés napjának tartja június 16-át. Ehhez felelősen csatlakozva, a Müncheni Ferenc Társaság hangsúlyozottan szólítja fel a szocializmus minden hívét, valamennyi jóakaratót hazánkfíát, hogy nemzetünk e nehéz időszakában tartózkodjék minden olyan cselekedettől, mely veszélyeztethetné az óhajtott nemzeti megbékélést.*" (Nyilatkozatunkat nem közölték...)

Társaságunk Első Országos Gyűlésének Felhívásából:

"*Szívügyünk a nemzeti megbékélés!* Ez azonban minden érdekelt fél jó szándékát feltételezi. Kezdetől aktív - és konstruktív - résztvevői vagyunk a nemzeti közmegegyezést célzó politikai tárgyalásoknak!" (Közölte a Népszabadság 1989. szeptember 15-i, vidéki kiadása.)

Sajtónyilatkozat

A "Civilek a Békéért" mozgalom és Medgyessy Péter Miniszterelnök Úr találkozásán világossá vált, hogy a Miniszterelnök Úr és a "Civilek a Békéért" megítélése **gyökeresen eltér** a küszöbön álló iraki háború kérdésében: míg a Miniszterelnök Úr a háborút a kisebbik rossznak tartja egy, a világot fenyegető diktátor lefegyverzésére, addig a "Civilek a Békéért" megítélése szerint a világ békéjét éppen ez a háború fenyegeti. A "Civilek a Békéért" szerint az amerikai háborús készülődés az USA nagyhatalmi érdekeit és a világ olaj-tartalékai feletti ellenőrzés megszerzését szolgálják. **Ha a háború bekövetkezik, az csak eszkalálja a háború indokaként szereplő problémákat** - így a terrorizmust, a közel-keleti régió feszültségeit, a diktátorok uralmát - ahelyett, hogy megoldaná azokat.

A "Civilek a Békéért" ezért fenntartotta és fenntartja követelését, hogy a magyar kormány, élén Medgyessy Péter miniszterelnökkel, az iraki háború kérdésében fordítson hátat eddigi USA-barát külpolitikájának, és a háborút hatékonyan akadályozó kormányok oldalára állva, valamint a háborút segítő intézkedéseit visszavonva (taszári kiképzés, légi és földi bázisaink átengedése) tegyen meg mindent annak érdekében, hogy az USA kormánya ne támadhassa meg Irakot. Ne engedjük át a világhatalmat egyetlen hatalom kezébe!

A "Civilek a Békéért" mozgalom képviselői és Medgyessy Péter Miniszterelnök úr egyetértettek abban, hogy elítéljük a terrorizmust és Szaddam Huszsein rendszerét, valamint, hogy a békés megol-

dások hívei. A mozgalom ismételt arra kérte és kéri a Miniszterelnök urat, hogy **szüntesse meg a tettei és szavai között húzódó ellentmondást** és az eddigi végső soron háborúpárti politikával ellentétben a magyar társadalom döntő többségének támogatását élvező aktív háborúellenes politikát folytasson.

A "Civilek a Békéért" reméli, hogy Medgyessy Péter miniszterelnök urat a február 15-i demonstráció erejének segítségével sikerül jobb belátásra bírnia.

2003. február 13.

A szervezők

Budapestén február 15-én a Civilek a Békéért mozgalom szervezésében mintegy huszonezren tüntettek a háború ellen. Összesen közel ötvenezren tüntettek a fővárosban és a vidéki városokban.

A világ mintegy 600 városában, a CNN hírtelevízió közlése szerint 110 millióan tüntettek az iraki háború ellen.

Rómában 3 millióan, Barcelonában és Madridban 2-2 millióan, Londonban 2 millióan tüntettek a háború ellen.

Sevillában, Saragozában, Valenciában minegy egymillió demonstrációra került sor.

Párizs 250 ezer, Berlin fél millió, Sydney, Montréal, Melbourn mintegy 450000 fővel demonstrált az Irak elleni háború ellen.

New Yorkban százezren, Belgrádban több száz ezren tüntettek. Hollywoodban híres tv-s filmsztárok, mint Martin Sheen és Anjelica Huston is ott voltak a tüntetők soraiban.

Széchy András:

Felelősség a békéért!

(Felszólalás a Május Elseje Társaság és a Marx Károly Társaság küldöttként az ATTAC -Magyarország és a Magyar Szociális Fórum béke-konferenciáján)

Annak a nemzedéknek nevében kértem szót, amelyik nemcsak a CNN adásaiból, az apák elbeszéléseiből, a történelem-könyvekből ismeri a modern háborúk barbárságát, de maga is közvetlen elsenvedője volt ennek *ebben a városban, s ebben az országban!* Magam is abban a korban éltem, amikor nehéz volt embernek lenni az embertelenségben, magyarnak a magyartalanságban.

Én még abból a nemzedékből jöttem, amelyik nap mint nap átélte a *hárommillió koldus Magyarországnak kin-keserveit*: a félfudális és vadkapitalista úrhatnamság önkényét és megalázásait, a társadalmi egyenlőtlenségeket, a barna és nyilas pestis elszabadulását. Más nemzetiségű, etnikumú, vallású sorstársaink üldöztetését, a szemünk láttára végbemenő mézárásokat, városunk rombadöntését. Én még abból a nemzedékből vagyok, amelyik tanítványként testközelből ismerhette Móricz Zsiga bácsit, Kodályt, Szentgyörgyi Albertet, Babitsot és Kassák Lajost, a munkás-, paraszt- és urbánus írók legjavát, Zsilinszky Bandi bácsit, s együtt ocsúdott, eszmélke-

dett az osztálytudatos vasas és nyomdász ifjúmunkások, a földmunkás fiatalok legjobbjával, a Györfly kollégistákkal.

Mint élő tanúságtévőnek, nem lehet nem szólnom arról, hogy éppen az Ő hatá-sukra, abban a bátor vallásos ifjúsági egyesületben, amely innen nem egészen 1000 méterre, a Kálvin-téri kálvinista templom tövében tartotta összejöveteleit, éppen 60 évvel ezelőtt formáltak ki együttes összefogással, felülemelkedve a világnézeti különbözőségeken, a magyar ifjúsági háborúellenes demokratikus szabadságfrontjának magját a mainál kicsit hosszabb, mintegy egyhetes konferencián. Innen indultunk el 1942. március 15-én a Petőfi szoborhoz békétüntetésre, amely a háború alatt a legnagyobb volt Budapesten, s próbáltunk továbbvonulni a Kossuth emlékműhöz, mignem a rendőrök brutálisan szét nem kergettek bennünket, többünket letartóztatták, s utána jöttek sorra a bírósági ítéletek. Ez ma már történelem.

Ezernyi emlékből hadd mondjak el néhányat. 16 éves voltam, amikor Zsilin-
(folytatás a 3. oldalon)

(folytatás a 2. oldalról)

szky Bandi bácsiék, mint falukutató és néphagyományt gyűjtő cserkészfiút, elküldtek a szilágysági Ördögkútra egy ismert antifasiszta családhoz, hogy hátizsákomban gondosan elrejtve, hozzam el a több száz románt kivégző sortűzek dokumentumait. Ugyanezt kellett elvégezniem Újvidéken, ahonnan Horváth Józsefnek, ott élő illegális kommunista ifjúság barátomnak a segítségével, dokumentumokat hoztam el a délszláv és zsidó lakosok tömeges lemészárlásáról. Ismeretes, hogy ezek a tények, más forrásokból szerzett adatokkal egybevetve és kiegészítve, Bajcsy-Zsilinszky parlamenti interpellációi révén napvilágra kerültek. 1944-ben, sok más megbízatásom mellett, az egyik feladatomban az volt, hogy a gettóba és a Pozsonyi úti úgynevezett "védett házakba" okmányokat, élelmet, takarókat vigyek, s menlevélnek számító okmányokkal kimentsem harcos-társainkat a "halálmenetekből", amelyek az Óbudai Téglagyárból indultak útnak. Emberben, épületben, termelőeszközökben, műértékekben soha nem szenvedtem el Pest-Buda akkora pusztulást, mint ebben az időben.

A sokezeréves háborúskodásnak, mely már olyan szintre jutott, hogy az egész emberiség létét veszélyezteti, megálljt kell parancsolni! A terrorcselekményekre nem lehet válasz az ártatlanokat is sújtó kollektív megtorlás, az új genocídium. Ezt már felismerték a reneszánsz, a felvilágosodás, a humanista haladás legjobbjai: Dantétól Tolsztojon keresztül napjainkig. Hazánkban az új millenniumi ünnepek közül talán nem véletlenül felejtették ki, hogy éppen ez időtájt alakult meg a *Magyar Békeegyesület*, nem kisebb személyiség, mint *Jókai Mór* elnökletével, s 1896 szeptemberében éppen Budapesten rendezték meg a 7. béke-világkongresszust. De az elszánt háborúellenesek közé tartoztak a szakszervezeti ipari és agrárproletárok, a "XX. Század", a "Nyugat" tudósai és írói, a galileista fiatalok, a két világháború között a Márciusi Frontosok, a függetlenségi mozgalomhoz csatlakozók.

Nem véletlen, hogy a mögöttünk hagyott XX. század háborúellenes mozgalmainak élén a kor legkiemelkedőbb szellemei álltak: Liebknecht és Lenin, Nenni és Gandhi, Anatole France és Gorkij, Heinrich és Thomas Mann, Niemöller és Brecht, a Curie házaspár és Albert Schweizer – hogy csak néhányukat említsem. A ma megújuló békemozgalom mellett is ott állnak korunk jelesei: a nyelvtudós Chomsky, Günther Grass és Umberto Eco írók, a közelmúltban meghalt kiváló szociológus Bourdieu, vagy a felszabadulási teológia képviselői. Nemrégiben a legkiemelkedőbb hollywoodi filmművészek is szót emeltek Bush iraki kalandja ellen.

A béke ügyét képviselő új magyar kezdeményezéseknek csak azt tudom kívánni, hogy bátran küzdjenek a humanista és demokratikus eszmékért – az emberiség jövőjéért. Korunkban csak ez lehet a progresszív realitás útja. Hirdessük együtt, igaz meggyőződéssel: igenis **"LEHETSÉGES MAS VILÁG"!**

Dr. Morva Tamás:

Miért csatlakozzunk?

A közelgő népszavazáson állást kell foglalnunk: támogatjuk vagy ellenezünk Magyarországot csatlakozását az Európai Unióhoz, vagy, mint harmadik eshetőség, távol maradunk és rábizzuk magunkat a többségi döntésre.

A csatlakozással a világ egyik legnagyobb közös piacának részesévé válik az ország, de vállalnunk kell ennek a piacnak a kialakított játékszabályait, például a szigorúbb munkajogi, egészségügyi, környezetvédelmi előírásokat. Új lehetőségek nyílnak meg az erre felkészült vállalkozások előtt, javulnak a hazai turizmus előnyei is, könnyebbé válik a fiatalok külföldi tanulása és az utazás, de erősödik a verseny a hazai piacokon is. Nemcsak szenvedő alanyaivá, de részeséivé is válunk a közös döntéshozatalnak, le kell azonban mondanunk szuverenitásunk egy részéről. Megjavulnak a szomszédos országokkal való kapcsolataink és az ott élő honfitársaink helyzete, mert egyszerre vagy néhány év távlatában szomszédaink is az Unió tagjaivá válnak, de addig még elég rögzös lehet az út.

Sok a súlyos nyitott kérdés, mint például, hogy: növekszik-e majd a munkanélküliség? Hogyan fog alakulni a mezőgazdaság sorsa? Emelkednek-e a reálbérek és a nyugdíjak? Mindannyian mérlegeljünk a várható előnyöket és hátrányokat, hogyan változik saját sorsunk, de végül is az egyéni sorsok most igazán a nemzet közös sorsának alakulásától fognak függeni, és ha így nézzük a változásokat, akkor a csatlakozás mellett szóló érvek egyértelműen túlsúlyban vannak. És arra is gondolnunk kell, hogy az európai integrációs folyamat tőlünk függetlenül is előre fog haladni. Az ebből való kimaradás, vagy a döntés elhalasztása nagy hátrányokkal járna. Ismerkedjünk azonban meg egy kicsit közelebbről azzal a szervezettel, amelynek tagjává válásáról dönteni fogunk.

Az Európai Unió útja a keleti nyitáshoz

Az integráció a második világháború után Nyugat-Európából indult útjára. *Gazdasági* célja volt a széttagolt nemzetgazdaságokból versenyképes, egységes közös piac létrehozása. A *politikai* célok között első helyet foglalt el a kapitalizmus stabilizálása Európa nyugati térfelén, de szerepet játszott az is, hogy a háborúban meggyengült és az Egyesült Államok segítségével talpra állított Európa megerősítse pozícióit az euroatlanti szövetségben belül. Az integráció francia kezdeményezésre, a francia-német történelmi megbékélés jegyében született és nehézségeinek le-

küzdését a francia-német megállapodások készítették elő és tették lehetővé.

Az integráció a nekilendülések és megtorpanások folyamatán keresztül azért tudott sikeresen előrehaladni, mert a távlati célt mindenkor egyeztetette az adott helyzet reális felmérésével, fokozatosan, előrevívó kompromisszumokkal oldotta meg feladatait. Így a Szén és Acélközösségből, a Montánunióból (1951) először a hatok Európai Gazdasági Közössége (1958) lett, majd fokozatos bővítésekkel és átalakításokkal létrejött a tizenötök mai Európai Uniója (1992).

Az integráció első időszakában – a kelet-nyugati szembenállás korszakában – a vámunióval, a piacok egyesítésével és a gazdaságok mind több területen és mind szorosabb összekapcsolásával párhuzamosan kialakult a szociális párbeszéd és a szociális biztonság intézményi rendszere, a "szociális Európa" modellje. A második időszakot az olajárrobbanás (amely az olajfüggő Közösséget is erősen sújtotta) és az azt követő 1974-1975. évi gazdasági válság indította útjára. A kialakult "stagfláció", vagyis a gazdaságok stagnálásának és az inflációnak az együttélése, megrendítette a hitet a válságmentes fejlődésben és megnyitotta az utat a neoliberais politika alkalmazására. A változás nem jelentett teljes fordulatot, különösen a korábbi célok feladását, de párhuzamosan új prioritások, új intézményi megoldások jelentek meg és sajátos kettőségek alakultak ki. A jelenlegi Uniót is tehát a vita, a különböző törekvések ütközése és e közben a kompromisszumok keresése jellemzi.

A Kelet-Európában 1989 és 1991 között végbement politikai fordulat, a parlamenti demokrácia és a piacgazdaság létrehozása új helyzet elé állította az Európai Közösség vezetőit. Kelet-Európa többé nem volt veszélyforrás és politikai megfontolások azt diktálták, hogy a polgári átalakulást és a piacgazdaságok létrejöttét segíteniük kell. Kezdetben azonban a kivárási politikáját alkalmazták, amit a belső problémák és gazdasági helyzetük váltott ki. Elsőbbséget nyert az integráció *mélyítésének* politikája, és több mint tíz év halasztást szenvedett a keleti nyitás. Az átalakuláshoz nyújtott anyagi segítség késlekedett és minimális szintű volt, viszont a nyitás mindazok irányában, akik elfogadják és képesek vállalni azokat az alapelveket és kötelezettségeket, amelyeket a tagállamok kialakítottak és magukra nézve elfogadtak, politikai okokból szükség-szerűvé vált.

(folytatás a 4. oldalon)

(folytatás a 3. oldalról)

Az Európai Uniót létrehozó Maastrichti Szerződésben többféle törekvésre jutott kifejezésre. Az új alapszerződés megerősítette és kibővítette az alapelveket és a gazdaságpolitikai célrendszert. Felgyorsította a belső határok felszámolását, a bel- és biztonságpolitikai együttműködés kibővítését, és célul tűzte ki a közös külpolitika megvalósítását és a közös haderő felállítását. A gazdaságpolitikai célokban központi helyre került a Gazdasági és Monetáris Unió megteremtése, a gazdaságpolitikák harmonizálása, amit a "maastrichti kritériumok"-kal is alátámasztottak.

Mind a politikai mind a gazdaságpolitikai célok, különösen pedig a megvalósítás módjának és időtartalmának meghatározása kifejezett egyfajta elszakadást a valóságtól, az integráció minden áron való felgyorsítására irányuló törekvést. Habár a gazdasági összefonódás lassúbb folyamat, legalább világos és egyöntetű jogi és gazdasági szabályozást kívántak bevezetni, amelyhez a keleti országoknak csak csatlakozniuk kell. Egyidejűleg meg akarták erősíteni Európa világpolitikai és világgazdasági pozícióit is, például az euro létrehozásával kesztyűt dobva a dollárnak. A gyorsítás azonban túl optimistán ítélte meg a politikai és gazdasági feltételeket. Az euro bevezetése az előzetes tervhez képest több évet késéssel és megosztást hozott az Unión belül, Anglia, Dánia és Svédország megtartotta nemzeti valutáját és nem vállalta a szigorú kritériumokat. Az utóbbi hetekben, a külpolitikában az iraki háború terve ugrasztott ki alapvető ellentéteket háború és béke kérdésében és az Egyesült Államokhoz fűződő viszonyban. Az önálló haderő kérdése, annak funkciója és viszonya a NATO-hoz tisztázatlan maradt.

Az Amszterdami Szerződés (1997), majd a Nizzai Szerződés (2001) kevés sikerrel próbálta javítani az alapszerződést, és 2002-ben összehívtak egy széles alapon nyugvó "Konvent"-et a demokratikus újrendezés, jogszabályi egyszerűsítés és egységesítés, egy alkotmány jellegű új alapszerződés tervezetének kidolgozására. A Konventben az ütközés a felülről bevezetett gyors és erőteljes centralizáció, és a nemzetállamok összefogásán és együttműködésén alapuló demokratikus és fokozatos haladás, a szociális vívmányok megőrzésének koncepciója között minden korábbinál élesebben bontakozik ki. A Konventnek ez év júniusában kell az állam és kormányfői értekezlet elé terjeszteni javaslatát.

A keleti nyitás előkészítése a fent leírt folyamattal párhuzamosan haladt. 1993-ban a koppenhágai csúcstalálkozón határozták meg a felvétel kritériumait (ezek nem azonosak a "maastrichti" kritériumokkal és nem írják elő azok alkalmazását). Az eredetileg fokozatos bővítés helyett

1998-ban 10 kelet-európai országgal, valamint Ciprussal, Máltával és Törökországgal indultak meg a hivatalos tagfelvételi tárgyalások. 2001-ben a nizzai csúcson kimondták, hogy az Uniót felkészülnék tekintik a keleti nyitásra, és a követelményeknek megfelelő országokkal a tárgyalások lezárhatók és a bővítés további előfeltételek nélkül megtörténhet. Vagyis az Unió állam és kormányfői 2001-ben és 2002-ben tudomásul vették, hogy a mélyítés, az Unió belső problémáinak előzetes rendezésére való törekvés mindezekig csak kevés sikert tudott felmutatni, de úgy döntöttek, hogy a keleti bővítés akkor is megindulhat. A 2002. decemberi csúcsertekezlet döntött 8 kelet-európai ország, Ciprus és Málta felvételéről.

Magyarország állampolgárainak tehát egy olyan Unióhoz való csatlakozásról kell dönteniük, amely változásban van, mondhatni forrong, de amelynek alakításához a jövőben az ország erejéhez és tudásához mérten magunk is hozzá fogunk tudni járulni.

Néhány az állásfoglalást meghatározó fontos tényező

Földrajzi és gazdasági helyzetünk nem hagy kétséget abban, hogy csatlakoznunk kell. Gazdasági függőségünk a nyugattól már jóval a rendszerváltás előtt kezdett növekedni. A rendszerváltás után a multinacionális cégek erős pozíciókat építettek ki országunkban, és a nyugati külkereskedelmi és pénzügyi kapcsolatok meghatározóvá váltak. E tekintetben tehát most nincs választási lehetőségünk. E kapcsolatok alakításában azonban most kiszélesül országunk mozgásteret, a csatlakozással az ország az integrációs folyamat közvetlen és aktív részesévé válik, és e lehetőség jelentőségét nem szabad lebecsülni. A 2004-re előirányzott bővítés az Unió területét 23 százalékkal, lakosságát 75 millió fővel gyarapítja, miközben az egy főre eső GDP-t (a 2000. év adatai alapján számolva) 13 százalékkal csökkenti. Hozzátehetjük, a keleti bővítés folyamata a most elhatározott lépéssel biztosan nem zárul le, remélhető, hogy Kelet- és Nyugat-Európa egyesítési folyamata a jövőben tovább fog folytatódni.

Az európai tizenötök egy főre jutó GDP-je 2000-ben 22539 euro volt, a belépő nyolc kelet-európai országé hivatalos valutaárfolyamon számítva 4630 euro, mindössze az uniós átlag 21 %-a, vásárlóerő paritáson számolva 9985 euro, 44 %. Magyarország megfelelő mutatói valutaárfolyamon számítva 5018 euro, 22 % és vásárlóerő paritáson számítva 11482 euro, 51 %. Összehasonlításként, az Unió jelenlegi tagállamainak három legalacsonyabb gazdasági fejlettségi szintű országának, Spanyolországnak, Portugáliának és Görögországnak az együttes átlaga 14098 euro, 63 %, és vásárlóerő paritáson 17564

euro, 78 %. A keleti bővítéssel az Unióban a konvergencia és kohézió új dimenziót kap, az Uniónak sem lehet közömbös, hogy felzárkózás következik-e be, vagy visszahúzó súly leszünk. De ne legyünk tévedésben, az új lehetőségek kihasználását senki sem fogja tálcán nyújtani, ez részben a kormányon, részben a vállalkozókon és a gazdasági szakembereken fog múlni.

A csatlakozás politikai szempontból azzal az előnnyel jár, hogy az Unió tagállamai között – már csak a gazdasági összefonódás okán is – a háború eleve kizárt. Európa mennél nagyobb része lesz az EU tagja, annál valószínűbb a tartós béke Európában. Az is remélhető, hogy a jövőben az Unió, saját érdekeitől vezéreltetve, nyitottabb lesz, mint más nagyhatalmak a nemzetközi konfliktusok békés megoldására. Ennek biztató előjelét láthattuk az iraki háború kérdésében elfoglalt francia-német álláspontban, bár az országok többségét – beleértve a csatlakozás előtt álló kelet-európai országokat és köztük hazánkat is – Anglia és Spanyolország mozgósítani tudta az amerikai tervek támogatására.

A politikai baloldal törvényes mozgásteret az uniós csatlakozásban biztosított. A koppenhágai csúcsertekezleten (1993. június) meghatározott felvételi kritériumok szerint a csatlakozás első feltétele a demokráciát garantáló intézmények stabilitása, a jogállamiság és az emberi jogok érvényesülése, a kisebbségi jogok tiszteletben tartása és védelme. Az Unió elveivel összeegyeztethetetlen a szélsőséges nacionalizmus, rasszizmus és a revizionizmus. De ennél többet is jelent a baloldal számára a csatlakozás. Részeivé válunk az európai közös baloldalnak, a szakszervezetek és a baloldali pártok szorosabbra fűzhetik kapcsolataikat a megfelelő európai szervezetekkel, a közös fellépés kölcsönösen erősítheti egymást.

Az Unióban a dolgozói érdekek és a nemzeti érdek képviselője közel állnak egymáshoz. A liberális elvek szerint felgyorsított integráció mind az Unió szociális intézményeit le akarja építeni és piacósítani akarja, mind pedig a nemzetállamok szerepét igyekszik háttérbe szorítani. Amikor az Unió monetáris vagy fiskális politikájára keresztezi a szociális célokat, akkor a konvergencia és kohézió elvei is sérülnek. A szociális alapelvek és célok azonban az Unióban magas követelményeket támasztanak, és a szociálpolitika és a szociális intézmények nemzeti hatáskörben vannak, nemzeti pénzforrások és szabályozás tárgyát képezik.

A kép, amit ebben a kis írásban az Unióról és a döntést befolyásoló tényezőkről adni tudtunk, ellenmondásos és hiányos. Azonban az előnyök és hátrányok e rövid mérlegelése nyomán is egyértelműen megállapíthatjuk, hogy napjainkban a csatlakozás aktív támogatása felel meg a baloldali politika érdekeinek és céljainak.

TERROR HÁZA 1919-1944.

Az új év, (áthozott) új vitákkal kezdődött. Közöttük is érdeklődésre tarthat számot az *ÉS* hasábjain formálódó véleménycsere (Vásárhelyi Mária: Az igazgató asszony hazudik /ÉS, jan. 3./; Fodor Gyöngyvér: Az újságíró asszony haragszik /ÉS, jan. 10./; időközben megjelent Vásárhelyi Mária válasza: Nem haragszom, csak felfordul a gyomrom /ÉS, jan. 17./

Vásárhelyi Mária személye az olvasó előtt ismert. Fodor Gyöngyvér a Terror Háza menedzserigazgatója.

Érvelése legfeljebb a régi mondás ("Vakkokkal színekről nem lehet vitatkozni...") újkori igazolására alkalmas. Új ismeretet csupán egy kérdésben nyújt: végre őszintén kimondja, hogy intézményük gyűjtőköre 1944-től az 1960-as évekig terjed.

(Mivel náluk az 1944-es év nem február, március körül kezdődik, hanem inkább az év utolsó heteiben, ha őszinte, szakmailag inkább az 1945-1960-as éveket említette volna.)

Az utóbbi hetek eseményei, költségvetési támogatások összegének változásai, kormánytényezők nem mindig összehangolt nyilatkozatainak a bővítési és szűkítési javaslati és a nyomokban feltörő indulatok, egyet tanúsítanak: *amíg nem kezeljük egy egységnek a XX. század történelmét, amíg ugyanazon tény, fogalmat mindig másként értelmezzük, a tárgyilagosságot elemzés, a távlatilag elengedhetetlen megbékélés elképzelhetetlen.* Nyíltan kell beszélni a társadalomnak, a társadalomban a Horthy korszakról is, nem szólamokkal, általánosságokkal elmarasztalni azt az időszakot, hanem ott is megnevezni az áldozatokat, a tetteseket, a körülményeket.

1944 októbertől 1919-ben kezdődött.

Tettesek I.

BASKY Lajos volt pótcsendőr,
KISS József balázsfalvi, városi elnök,
BASKY László volt pótcsendőr,
MAGYAR József ügyvéd,
BÁSLER Sándor volt tartalékos főhadnagy,
MÉSZÁROS Sándor,
BÁN Sándor,
MIHÁLY József volt pótcsendőr,
BÍBÓ Dénes volt tartalékos főhadnagy,
MURAKÖZI Ferenc volt pótcsendőr,
BLANK Artúr nyomdatulajdonos,
NAGY Mihály volt pótcsendőr,
Dr. BOTKA... rendőrkapitány,
NAGY Pál volt pótcsendőr,
CSABAI János volt pótcsendőr,

OLÁH János volt pótcsendőr,
CSORBA Gábor volt pótcsendőr,
ROZSEK Ottó százados,
DANICS Aladár volt pótcsendőr,
SCHMIDT Nándor volt tartalékos tiszt,
DANICS Mihály volt tiszthelyettes
SZENTE Lajos,
FELFÖLDI Elek volt pótcsendőr,
SZENTE VARGA Gyula volt pótcsendőr,
FRANCZIA KISS Mihály volt tiszthelyettes
SZŐKE... volt pótcsendőr,
HÉJJAS Iván volt tartalékos főhadnagy,
TÓTH Ambrus volt pótcsendőr,
Dr. JENEY Pál ügyvéd,
TÓTH Imre volt pótcsendőr,
JUHÁSZ István volt pótcsendőr,
TÖRÖK Ferenc volt pótcsendőr,
KIRÁLY Gábor volt pótcsendőr,
VÁRADILajos volt tartalékos tiszthelyettes,
KIRÁLY János volt pótcsendőr,
Dr. ZANA Ferenc ügyvéd,
KIRÁLY József volt pótcsendőr,
ZBONA János volt csendőrtörzsörmeister.

Áldozatok I.

I.

DÓZSA Emmánuel, **SENYGYÖR-GYI** Ferenc, **SVERTECZKY** Mátyás, **ZÖLDI** János, **SERES** Imre.

A kecskeméti államrendőrségtől *kommunista magatartásuk miatt* bocsátották el a hat férfit, akiket 1919. szeptember 30-án éjjel Francia Kiss M., Danics I., Danics A., Tóth A., Király J. Basky L., Basky L., Felföldi E., Muraközi F., és Zbona J. a lakásukon letartóztattak, elhurcolták és az "Ágasegyházi-buczkák"-nál felakasztották.

II.

Kecskeméten 1919. november 15-én este 2-2 fős járőrt alkotva Francia Kiss M., Muraközi F., Tóth A., Oláh J., Basky L., Nagy P., Nagy M., Sente Varga Gy., Csorba G., Szőke, és ismeretlen társaik *kihallgatás ürügyén* lakásukról elhurcolták Dr. **FRITZ** Rezső ügyvédet, **HEGEDŰS** Rezső tanítót, **FEKETE** Adolf kereskedőt, **DEUTSCH** Imre magánhivatalnokot, **HAJOS** Judit varrónőt, **JOÓ** Mariska hivatalnoknőt, **KOVÁCS** József kőművest, **ELEK** Miklós vasesztergályost, **ÉNEKES** László gyári üzemvezetőt, **CSILLAG** Béla kereskedőt, **ÁCHEM** László őrmestert, **VÁCZI** József ácssegédet, **BAKONYI** Antalnét magánzónót, **FARAGÓ** János napszámot, őket tetteleg bántalmazták és -Hajos J., Bakonyi A-né, Faragó J. kivé-

telével - az orgoványi határban, részen agyonlövés, részint akasztás által kivégezték.

III.

Básler S., Francia Kiss M., Bán S., Sente L., Mészáros S., Danics A. és ismeretlen társaik 1919. november 19-ről 20-ára menő éjjel a kecskeméti kir. ügyészségi fogházban *kommunista gyanús voltuk miatt* letartóztatásban lévők közül **32 férfit és nőtkiválasztottak**, őket a fogházból elhurcolták és a Kecskeméthez tartozó "Szikra"-dűlőben agyonlövésrel kivégezték.

Az áldozatok a következők:

NEUMANN Imre magánhivatalnok, dr. **STERN** Zsigmond ügyvédjelölt, **CZIGÁNY** János molnár, **LAJOS** László napszámos, **VINCZE** Lajos ács, **SIMON** István hírlapíró, joghallgató, **KÓSA** László napszámos, **SAKOVITS** György magánhivatalnok, **HAJMA** József munkásbiztosítási tisztviselő, **VÉRTSE** Gábor gazdasz, **BENKE** József matróz, **EGYKI** Mózes rendőr, **P. KOVÁCS** István napszámos, **HORVÁTH** Döme asztalos, **KURUCZ** József napszámos, dr. **BUDAI** Dezső jogakadémiai tanár, **KUBÁNYI** Mihály napszámos, **TÜREI** László cipőgyári szolga, **LUGOSI** István szabó, munkás-tanács elnöke, **POLONYI** Gyula vasúti írnok, **KAUFFER** Artúr nyomdász, **PATAKI** István pénzügyőr, **LAZAROVITS** Károly detektív, **FARKAS** Sándor vasmunkás, **SZEGEDI** Lajos munkásbiztosító pénzbeszedő, **TAKÁCS** György szociáldemokrata párttitkár, dr. **HALMOS** Lajos ügyvéd, **HRABÁL** János MÁV-mozdonyfűtő, **BAKONYI** Antal kereskedősegéd, **FARAGÓ** Pál tiszthelyettes, **VILLAS** István postás, **SZÜCS** Lajosné magánzónó.

IV.

1919. november 21-én reggel Básler S., Francia Kiss M., Bán S., Mészáros S., és ismeretlen társaik a kecskeméti kir. ügyészségi fogházban *kommunista voltuk miatt* letartóztatásban lévő **BERÉNYI** Ferenc gazdálkodót, **BERKES** Ferenc újságíró (a Tanácsköztársaság alatti városparancsnokot) elhurcolták és Kecskemét határában felakasztották. Velük együtt hurcolták el **REISZMANN** Sándor géplakatost, akit agyonlövésrel végeztek ki.

(Folytatás, - a további áldozatok, az események, a forrás megjelölés - közlése következik.)

A HORTHYSTA KATONAI ELIT A MAGYAR VÖRÖS HADSEREGBEN

Közel egy éve, amikor a Terror Háza megnyitására kapcsolódóan utaltam arra, hogy 1919-ben a Tanácsköztársaság védő közt szép számmal szerepeltek a későbbi horthysta hadsereg vezető személyiségei, többen meglepődve érdeklődtek a részletek felől. Közeledve március 84. évforduló-jához, sajátos emlékezésként talán nem érdektelen egy szokatlan megközelítésben áttekinteni: mi volt 1919-ben az új haza védelméről, a forradalom egyik legkiemelkedőbb tetteről a tisztikar - nem is legtehetségtelenebb részének - tettekben megnyilvánuló véleménye.

A rendelkezésre álló terjedelm korlátai miatt csak példaszerűen térek ki két vonatkozásra: néhány személy kiemelése, másrészt a jelenség rövid magyarázata. Alapként és forrásul *Szakály Sándor* két kötete (*A magyar katonai elit 1938-1945*. Magvető, Budapest, 1987. [Szakály, 1987.], és *Honvédség és tisztikar 1919-1947*. Ister, Budapest, 2002. [Szakály, 2002.]) szolgál.

Érdekes számítással találkozhatunk az első kötetben (Szakály, 1987. 166. o.). A különböző zavaró tényezőktől történő "megtisztítás" után 128 olyan személyt talált, aki 1919-ben döntési helyzetbe kerülhetett. Ez a második világháborús katonai elit egészének közel egyharmadát (!) jelentette. Ebből a Tanácsköztársaság Vörös Hadseregében 112 tiszt (87,5%) szolgált. A Nemzeti Hadseregben 12-en (9,38%) szolgáltak, míg 3,12% (4 fő) mindkét sereg tagja volt.

Ugyanitt nem kevésbé figyelemre méltó, hogy a szerző név szerint is kiemeli a második világháborús katonai elit azon tagjainak egy töredékét, akik *1919-ben a Vörös Hadseregben* szolgáltak, és *később a honvédségben kivétel nélkül elérték a vezérezredesi* rendfokozatot.

Béldy Alajos - százados, a Vörös Hadsereg 2. hadosztály vezérkari főnöke;

- 1944. szept. 29-től - 1944. okt. 16-ig a Nemzetőrség országos parancsnoka.

Gyórfy-Bengyel Sándor - százados, a 6. hadosztály, illetve I. hadtest vezérkari főnöke (párttag is!);

- 1941. szept. 15-től - 1942. jún. 14-ig közellátásügyi tárca nélküli miniszter.

Hennyey Gusztáv - százados, a Vörös Hadsereg Főparancsnokságán beosztva;

- 1944. aug. 29-től - 1944. okt. 16-ig külügyminiszter.

Jány Gusztáv - százados, dandár vezérkari tiszt;

- 1940. márc. 1-től - 1943. aug. 1-ig a 2. hadsereg parancsnoka.

Lakatos Géza - százados, Böhm Vilmosnak, a Vörös Hadsereg főparancsnokának a szárnysegédje;

- 1944. aug. 29-től 1944. okt. 16-ig miniszterelnök.

Littay András - százados, a VH Főparancsnokság anyagi csoportjának vezetője, szállásmester;

- 1941. szept. 19-től - 1942. nov. 1-ig honvédelmi miniszterhelyettes.

Náday István - százados, a 7. hadosztály vezérkari főnöke;

-1942. aug. 1-től - 1944. ápr. 1-ig az I. hadsereg parancsnoka.

Sorolhatnánk más neveket is, akik zömmel hadosztály-, hadtest-vezérkari főnökök, dandárparancsnokok, a Főparancsnokság osztályainak vezetői, stb. voltak: Beregfy Károly, Kovács Aladár, Nagy Vilmos, Pokorny Hermann, Szombathelyi Ferenc, Sztójay Döme, Werth Henrik, stb.

Joggal merül fel, mi magyarázza e jelenséget? Induljunk ki a szerzőnek már a rendszerváltást követően megjelent tanulmánykötetéből (Szakály, 2002. 53-54. o.). Itt, az 1987-ben megjelent másik tanulmányhoz hasonlóan, a szerző kitér a két hadsereg (Vörös Hadsereg, Nemzeti Hadsereg) tisztikarának eltérő összetételére. Ugyanis, a Szegedről indulók zöme tartalékos tiszt volt, s így később nem került be a horthysta hadsereg felsőbb vezetésébe. Mindez nem csökkenti azonban a következő okok jelentőségét:

1. A Tanácsköztársaság vállalta a haza védelmét, ezt a tisztikar is magáénak érezte. (Egyébként, jelentős részük az elcsatolandó területekről származott.)

2. Már a Károlyi kormány ezredestől fölfelé a tiszték jelentős részét nyugdíjazta, így a hivatásos tiszték gyorsabb előmenetelre számíthattak.

3. Egyéni egzisztenciális problémáik megoldásának lehetősége: bár voltak tiszték, akik politikailag is azonosultak az új helyzettel.

4. Stromfeld Aurél személyes hatása és tekintélye, ugyanis az érintett tiszték szép számban a Főparancsnok korábbi tanítványai voltak.

Ez is válasz egyes gúnyos jobboldali felvetésekre: csak nem hisszük, hogy e tiszték a Tanácsköztársaságot védték?!

o. p.

Akár ma is írhatta volna

Petőfi Sándor, aki 1848. március 20-án - észelve a pesti polgárok körében a *zsidóellenesség* erősödését - naplójában a következőket jegyezte le:

"Ezen égbe kiáltólag igazságtalan zsidóüldözésnek apostola lett néhány zugprókátor, kik most széltere prédikálnak a zsidók ellen, s aki az igazság mellett szót emel, arra e megvetendő hamis proféták elég szemtelenek azt kiáltani, hogy a zsidók által meg van vesztegetve."

(Petőfi Sándor: Válogatott Próza Művei. Seneca Könyvtár. 119. o.)

Ki hinné?!

Az MTI 2003. január 24-i közlése szerint *Japánban* január 27-28-ra az egymás bankközi kamatok 0,01-0,02%-ra csökkentek.

E szerint a "hitelfelvevőnek kevesebbet kell visszafizetnie a felvett összegnél"...

Értelmezés kérdése?!

A *Heti Válasz* 2003. január 24-i száma idézi Láncki András *Konzervatív Kiáltvány* című könyvéből:

"Ebben a történelmi helyzetben egyedül a kommunizmus vagy szocializmus tekinthető konzervatívnak, egyedül a régi rendszerhez kötődő embereknek van mit konzerválniuk."

Marx Károly Társaság Május Elseje Társaság

1023 Budapest Zsigmond tér 8.

MEGHÍVÓ

Társaságaink közös rendezésében 2003. március 14-én, pénteken 15,30 órakor vitadélután tartunk

Téma: Az MSZP,

mint baloldali polgári erő

Vitabevezetőt tart: *Kiss Péter*, az MSZP

Baloldali Tömörülésének elnöke.

Helye: *Budapest II. ker. Zsigmond tér 8.*

I. em. Előadóterem.

Tisztelettel hívunk és várunk minden érdeklődőt!

Dr. Rozsnyai Ervin

a Marx Károly Társaság elnöke

Dr. Aggod József

a Május Elseje Társaság elnöke

FÁKLYA

A Május Elseje Társaság híradója

Felelős kiadó: *Dr. Aggod József*

Felelős szerkesztő: *Berényi Ferenc*

Szerkesztő: a Szerkesztőbizottság.

Tagjai: *Ferencz Lajos,*

Kovács György, dr. Orbán Péter,

Tabák Sándor, dr. Tóth Miklós.

Cím: 1023 Budapest, Zsigmond tér 8.

Telefon: 335-4236

Nytsz.: B/PHF/805/1991

Internet: www.extra.hu/faklya

E-mail: faklya@extra.hu

Nyomda: Unió-Kuvert Kft. Budapest